

Darování na případ smrti jest darování, jehož splnění nastati má teprve po smrti dárce (§ 956 o. o. z.). Vzhledem k určitému znění zákona, jež toliko splnění darování odkládá na dobu po smrti dárce, nesluší darování na případ smrti pokládati za darování učiněné pod výminkou, že obdařený dárce přežije, jelikož by pak právo obdařeného ze smlouvy darovací na jeho dědice nepřešlo; kromě toho jevil by se vůbec tento právní ústav zákonem zvláště vytknutý býti zcela zbytečným. Úmysl svůj obdařeného po své smrti obohatiti, může totiž dárce uskutečniti buď zřízením odkazu (viz tento článek), šetří-li totiž formalností pro odkazy předepsaných, anebo též smlouvou s obdařeným učiněnou, kterážto smlouva ovšem vyhledává zvláštních náležitostí. Náležitosti tyto jsou dle § 956 o. o. z. následující :

1. přijetí slibu darovacího se strany obdařeného, jelikož by jinak vůbec smlouva nevznikla (§ 861 o. o. z.);

2. výslovné zřeknutí se práva darování odvolati se strany dárce. Tím ovšem rozuměti sluší toliko odvolání libovolné, jaké se dopouští při posledním pořízení, neboť z důvodů §§ 947, 954 o. o. z. lze ovšem i darování na případ smrti jako každé jiné darování odvolati;

3. zřízení písemní listiny obsahující slib darovací a zřeknutí se práva odvolacího. Listina tato vyhledává v zemích, kde platí zákon ze dne 25. července 1871 č. 76 ř. z., formy notářského aktu, v ostatních zemích prosté formy písemní. Sporno jest, zda-li též přijetí daru obdařeným v listině musí býti obsaženo. Praxe to žádá (rozh. nejv. s. ze dne 13. února 1855 č. 700 sb. »Gl. U.« č. 72; ze dne 26. února 1856 č. 1759 sb. »Gl. U.« č. 165, ze dne 6. května 1868 č. 3477 sb. »Gl. U.« č. 3062, jinak Stubeurauch, Unger), ovšem ale veškeré náležitosti nemusí býti obsaženy v listině jediné (rozh. ze dne 16. února 1882 č. 13938 sb. »Gl. U.« č. 8887).

4. Konečně žádá se, aby listina (vyhotovený spis notářský) obdařenému byla odevzdána. Znění § 956 o. o. z. zavdalo podnět ku různým názorům o tom, zdali darování na případ smrti považovati se má dle okolností za smlouvu nebo za odkaz, anebo vždy za smlouvu. Názor poslednější jeví se býti odůvodněn tím, že zařaděn jest § 956 o. o. z. v zákonníku občanském do oddělení o osobních právech věcných. Prakticky ovšem může dárce účele svého dosíci jak odkazem, tak i smlouvou, jen že účinky v některých směrech jsou různé. Neboť odkaz může býti dárce libovolně odvolán, anebo pozdějším posledním pořízením zrušen, nikoli však smlouva darovací. Odkazovník musí dárce přežít a v čas smrti zůstavitelovy musí míti způsobilost dědickou, což při smlouvě odpadá. Odkazovník musí po případě sobě dáti líbiti srážku (§ 692 o. o. z.) a může žádati splnění odkazu pouze dle ustanovení § 685 o. o. z., kdežto smlouvou obdařený, jako jiný věřitel předchází odkazovníkům a dokonce i dědicům nepominutelným. Vklad práva vlastnického na základě neodvolatelné smlouvy darovací na případ smrti nastati má bez ohledu na řízení pozůstalostní, jelikož se jedná o smlouvu mezi živými uzavřenou, a ježto předmět darování do pozůstalosti nenáleží (rozh. nejv. s. ze dne 11. února 1868 sb. »Gl. U.« 2987 a ze dne 18. června 1889 časop. »Centralblatt« VII, 391.).

Poplatky.

A) Z listin o darování na případ smrti zřízených obnáší poplatek

z prvního archu 1 zl., z každého následujícího 50 kr. (p. s. 91, 101, I. A, 1. popl. z.);

B) Z právního jednání, srov. čl. Darování IV, B. Poplatek z darování na případ smrti jest zapraviti teprve při nápadu dědictví (p. s. 91, poznámka 2. popl. z.). Co se týče otázky, zdali ve případě, když se vyměří zvýšený poplatek z darování na případ smrti za příčinou neoznaměného právního jednání, takovýto zvýšený poplatek rovněž jako jednoduchý teprve při nápadu dědictví zapraviti, nebo zdali jej ihned vymáhati sluší, bylo vytknuto, že v takovýchto případech zaznamenání a vymáhání poplatku teprve při nápadu dědictví pouze na jednoduchý poplatek se vztahuje, jelikož vyměření poplatku zvýšeného jest pokutou pro přestoupení zákonného předpisu a tudíž na tuto nelze použiti příznivějších ustanovení poznámky 2. p. s. 91. popl. z., kteráž se pouze na vlastní poplatek vztahuje (vým. min. fin. ze dne 21. září 1853 č. 30034).

Dary z milosti (státní) jsou podpory, které jen ve zvláštních pozoruhodných případech sirotkům po úřednících a sluhách státních se udělují.

Podmínky poskytnutí darů z milosti jsou:

1. že sirotci oba rodiče ztratili a že překročivše věk normální nemají dle stávajících předpisů nároku na výslužné;

2. že náležitě prokáží svoji nezpůsobilost ku výdělků a nemajetnost (dek. dv. kom. ze dne 28. února 1839 č. 8881 a d. dv. kanc. a ze dne 23. května 1839, sb. zák. pol. sv. 67 č. 43, sb. z. s. 347.). Jako okolnosti zvláštního ohledu zasluhující se jeví nemoc nebo tělesné vady, pro které se dotyčná individua nehodí ku řádnému výdělků (nejv. roz. ze dne 27. listopadu 1838), dále zvláštní zásluhy otce sirotků, jeho dlouholetá služba a pod. Nemoc a nezpůsobilost ku výdělků musí býti prokázány vysvědčením potvrzeným lékařskou radou příslušné země korunní, neb alespoň okresním lékařem (vým. ze dne 30. dubna 1863 č. 18910.).

3. Za zvláštních okolností může se na základě nejvyššího rozhodnutí povolit sirotkům po úřednících civilních jako dar z milosti další nepřetržitě vyplácení výslužného a příspěvku na vychování i po dosažení normálního věku až do ukončení studií, nebo jsou-li v praxi u veřejného úřadu, až do dosažení adjuta nebo placeného postavení (d. dv. kom. ze dne 7. února 1841, sb. z. pol. sv. 69. č. 13, sb. z. s. 503.). Dle nejv. roz. ze dne 27. února 1828 nemá nabytí stipendia nebo studijního nadání býti na újmu právu sirotkovu na další vybírání jeho normálního požitku nebo daru z milosti (d. dv. kom. ze dne 1. března 1828 č. 10053.). Odvedení k vojsku má v zápětí zastavení vyplácení podpor z milosti (d. dv. kom. ze dne 31. července 1843 č. 25321.). Sirotkům ženského pohlaví překročivším věk normální, kteří požívají daru z milosti, může při jich provdání (nejdéle do uplynutí 3 let po opětném sňatku) býti ponechána volba, mezi odbytným v obnosu dvouletém daru z milosti a dalším podržením jeho (daru z milosti) (d. dv. kom. ze dne 10. března 1816 č. 16005/1489 a ze dne 19. září 1816 č. 39617/3720 a d. dv. kom. ze dne 28. května 1834 č. 22311.).

4. Průkaz mravní bezúhonnosti: Sirotci po úřednících, kteří normální věk překročili, musí vždy vedle vysvědčení o nezpůsobilosti ku výdělků předložiti též vysvědčení o své mravní bezúhonnosti (d. dv. kom. ze dne 30. března 1840 a d. dv. kanc. ze dne 30. dubna 1840 sb. z. pol. sv. 68 č. 42, sb. z. s. 419.).